

Az ember igazságérzete és az isteni igazságosság

Arra a kérdésre, hogy mi az isteni igazságosság, Jerondasz a következő választ adta: „Két ember eszik egy asztalnál. Előttük egy tál van, rajta tíz barack. Ha az egyik mohóságból hetet megeszik, s a másiknak csak hármat hagy, az igazságtalanság.”

Ha így szólna a másikhoz: „Figyelj csak: mi ketten vagyunk, s a barackból tíz darab van. Így mindkettőnknek öt darab jut.” Megeszik tehát öt darabot, s átengedi társának a másik ötöt. Ebben az esetben az emberi igazságosság szerint, az emberi igazságérzet alapján cselekszik. Az emberek gyakran saját igazságérzetük, saját jogaiknak védelme miatt ítélik el és jelentik fel a másikat.

Ellenben, ha az egyik azt látja, hogy a másik nagyon szereti a barackot, s (noha ő maga is szereti) úgy tesz, mintha ő nem szeretné, csak egyet vagy kettőt eszik meg belőle, s így szól a másikhoz: „Testvér, edd csak meg nyugodtan a többi, én annyira nem szeretem” – akkor bizony az isteni igazságosság szerint cselekszik. Az emberi viszonyrendszert tekintve veszteség érte, s úgy tűnik, hogy alulmaradt. Önzetlen szeretete, áldozathozatala miatt azonban az isteni figyelem megjutalmazza és egy zsáknyi áldást kap az Istentől.

Egy másik példát is mondok nektek, hogy jobban megértsétek az isteni igazságosság működését. Ha például egy testvér odajönne hozzám és így szólna: „Jerondasz, ez a kellion az enyém! Kelj fel és menj innét! Keress magadnak egy remetelakot máshol – nekem erre van szükségem.” Ha az isteni igazságosság vezet engem, akkor alázattal elfogadom azt, amit mond, sőt még meg is köszönöm neki a lehetőséget, hogy egészen idáig a kellionjában lakhattam. Ha azonban az emberi igazságosság szerint cselekszem, nem engednék a követelésnek, hanem elkezdenék veszekedni vele, szitkozódnék, fenyegetném, s végül bíróság előtt bizonyítanám be, hogy nekem van igazam, s a kellion az enyém.

Egy valódi keresztény embernek nem szabadna veszekednie, másokat megítélnie, megvádolnia, még ha az utolsó ruháját veszik is el tőle. Mert a valódi keresztények és a hitetlenek között csak egyetlen különbség van: *a valódi keresztényeket az isteni igazságosság vezeti, mely alázatos és engedékeny, míg a hitetlen az emberi igazságosság szerint cselekszik, s mivel az önszeretetre épül, mindenben a saját igazát keresi.*

Az isteni igazságossághoz hasonlítva az emberi igazságosság azonban semmi. Urunk, Jézus Krisztus volt az első, aki az isteni igazságosság törvényét teljesítette. Amikor megvádolták, nem mentegőzött; amikor leköpték, nem tiltakozott; amikor megkínózták, nem fenyegetőzött, hanem mindent türelemmel és csendben elviselt. Nem mutatott nehezítést, amikor a ruháját elvették, egymás között szétosztották, majd mezítelenül a keresztre szegezték, hogy a tömeg előtt megszegyenítsék. Ami ebben a példában a legmegrendítőbb: nem hogy a törvény védelmét nem kérte, hanem még bocsánatot is kért a Mennyei Atyja előtt azokért, akik így bántak vele, s imádkozott értük: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek (L 23,34).

Szegyenünkre nem a Megváltónk példáját követjük, a megtestesült Istenét, hanem továbbra is ítélezünk mások felett, és semmisségekért vitatkozunk velük. S ennek következményeként a mi emberi „igazságosságunk” nagy igazságtalanságot eredményez. *S ha valaki azzal érvelne, hogy máskülönben a szegyetelen emberek teljesen kifosztanának minket – akkor ez nem más, mint megmagyarázása annak, hogy miért tartjuk előbbre valónak a saját hasznunkat másokénál.*

Ha az imádkozást és szívünk tisztításának gondját elhanyagoljuk, s helyette továbbra is veszekszünk másokkal, megvádoljuk és bíróság elé cibáljuk őket, akkor abból nyilvánvalóvá lesz, hogy az e világi dolgokat lelkünk üdvözülésénél előbbre tartjuk. Mert mi lehet fontosabb Krisztus parancsánál (Lk 6,26–29)?

Etanítást a következő szavakkal zárta Jerondasz: „Aho-
gyan a szalma és tűz nem lehet együtt, úgy az isteni és az emberi igazságosság sem férhet meg együtt. Az, aki rábízta magát az isteni igazságosságra, az nem kerül tévútra, az nem sérül meg. Nem fogja mentegetni magát az olyan dolgokkal kapcsolatban, amivel vádolják, hanem igazként fogadja el az ellene szóló hamis vádakat. Nem próbálja megváltoztatni az őt rágalmazók gondolkodásmódját, hanem imádkozik értük, hogy az Atya bocsásson meg nekik.”

Részlet Áthosz-hegyi Jerondasz Paisziosz **A hészükhaszta lelkiség békessége** című könyvéből (Magyarszék, Sarutlan Kármelita Nővérek, 2008)

A photograph of a weathered wooden cross standing on a snowy mountain peak. The cross is made of thick, greyish-brown logs. The background shows a clear blue sky and evergreen trees. The scene is bright and sunny.

„Minden lélekben van egy kis szivárvány,
Kis csapóhíd, amelyet lebocsát,
Hogy egy más lélek átjöhessen rajta, –
Ennek a hídnak hídpillére nincsen,
Ezt a hidacskát csak az Isten tartja.
Az Isten, aki a szívekbe lát.”

Reményik Sándor